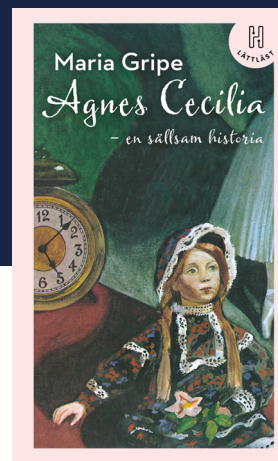

Lärarhandledning

Agnes Cecilia - en sällsam historia

Maria Gripe

Ämne:

Svenska, svenska som andraspråk

Årskurs:

Årskurs 7-9

Antal lektioner:

6-10

Om handledningarna:

Till boken *Agnes Cecilia – en sällsam historia* finns förutom denna lärarhandledning en elevhandledning. Elevhandledningen kan eleverna arbeta med på egen hand eller tillsammans med andra. Vill man kan också elevhandledningen vara grund för ett gemensamt klassarbete med boken.

I denna lärarhandledning presenteras kort boken och författaren. Därefter ges förslag på hur *Agnes Cecilia – en sällsam historia* kan introduceras, en plan för gemensam läsning och en avslutande individuell skrivuppgift.

Handledningarna är gjorda av Jenny Edvardsson, www.jennyedvardsson.se.

Förmågor

Svenska 7-9

- ▶ Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.
- ▶ Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- ▶ Att leda ett samtal, formulera och bemöta argument samt sammanfatta huvuddragen i vad som sagts.
- ▶ Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter.
- ▶ Några skönlitterärt betydelsefulla ungdoms- och vuxenboksförfattare från Sverige, Norden och övriga världen och deras verk, samt de historiska och kulturella sammanhang som verken har tillkommit i.

Svenska som andraspråk 7-9

- ▶ Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.
- ▶ Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- ▶ Att leda ett samtal, formulera och bemöta argument samt sammanfatta huvuddragen i vad som sagts.
- ▶ Skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter från olika tider och skilda delar av världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- ▶ Några skönlitterärt betydelsefulla författare och deras verk samt de historiska och kulturella sammanhang som verken har tillkommit i.

Boken

Nora är föräldralös och växer upp hos sina släktingar. När familjen flyttar till en gammal lägenhet börjar mystiska saker hända. Klockan går baklänges, en vas faller i golvet och avslöjar en hemlighet, en gammal docka tycks få liv...

Varför sker allt detta? Nora letar efter orsakerna och inser att förklaringen kanske finns närmare henne än hon kunnat gissa.

Författaren

Maria Gripe föddes år 1923. Redan som barn berättade hon sagor men först när hon fick sina egna barn började hon skriva ner sina berättelser. Hennes första bok publicerades år 1954 och sedan dess har det hunnit bli 38 böcker. Maria Gripe har fått flera priser och räknas idag till en av Sveriges största barnboksförfattare.

Inför läsningen

För att förbereda eleverna på läsningen kan du som pedagog få eleverna att bekanta sig med boken och bokens teman.

1. Börja med titeln *Agnes Cecilia – en sällsam historia*.
 - a. Vad betyder ordet sällsam?
 - b. Vad kan en sällsam historia handla om?
2. Undersök omslaget.
 - a. Vad föreställer det?
 - b. Vilka ledtrådar om handlingen får man genom att titta på omslagsbilden?
3. Högläs bokens första stycke: "Det hände bara när Nora var ensam hemma. Hon började höra stegen när familjen hade bott i lägenheten i några veckor. Hon kände att det fanns någon mer i rummet, men när hon vände sig om var det ingen där." (sida 5).
 - a. Vad tror du att boken ska handla om efter att ha hört första stycket?

Under läsningen

Läsningen kan genomföras i klassrummet, som tyst individuell läsning, eller genom högläsning av läraren och/eller eleverna. Den kan också vara en del av en läsläxa som eleverna får läsa hemma under veckan. Då boken lyfter många viktiga och intressanta frågor är det viktigt att stanna upp i texten och prata om läsningen.

En modell som kan passa att använda är Aidan Chambers modell för boksamtal. Den utgår från det som eleverna reagerat på i läsningen. Modellen kan sammanfattas med fem grundfrågor:

- ▶ Vad är det du gillar i/med texten?
- ▶ Vad är det du ogillar i/med texten?
- ▶ Vilka frågetecken har du?
- ▶ Vilka mönster ser du?
- ▶ Vilka kopplingar gör du?

Första frågan handlar om sådant som eleverna tycker om i boken. Andra frågan handlar om sådant som de inte tycker om. Tredje frågan fokuserar på sådant som eleverna inte förstår eller behöver hjälp med att få förtydligat. Det kan vara ett ord i texten eller ett avsnitt som de upplever som svåräst. Mönster handlar om att se sådant som upprepar sig i texten. Det kan vara vissa ord, händelser eller teman (exempelvis utanförskap eller vänskap). Kopplingar kan eleverna göra till sig själva (det här har jag också varit med om ...), till andra texter (denna händelse påminner om den i ...) eller till omvärlden (det finns människor som säger sig kunna se andar). För att stötta eleverna kan man utgå från ett läsprotokoll som eleverna kontinuerligt fyller i (se nedan). Ett digitalt sådant kan enkelt tas fram i exempelvis Google Dokument.

Gillar	Ogillar	Frågetecken	Mönster	Kopplingar

Under och efter läsningen kan eleverna få fundera över frågorna. De skriver ner sina tankar i protokollet. Anteckningarna kan fungera som stöd i efterföljande samtal.

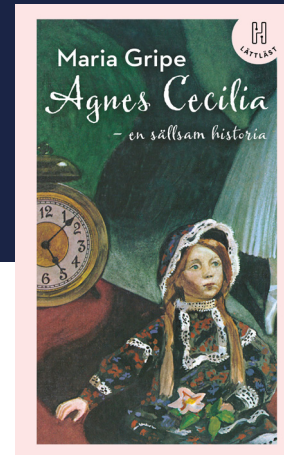
För att alla elever ska komma till tals är det bra att dela in klassen i smågrupper. Eleverna delar med sig av sin läsning med stöd av läsprotokollet. De lyssnar på varandra, ställer följdfrågor och diskuterar det lästa. Dela upp boken i fyra eller fem lässtopp.

Sammanfatta boken

Låt eleverna efter sin läsning få göra en skriftlig sammanfattning. Låt dem skriva cirka 1/4-1/2-sida per fråga.

1. Vad gillade du med boken?
2. Vad gillade du inte med boken?
3. Vad var oklart eller svårt att förstå?
4. Vilka likheter och skillnader kan du se mellan Noras liv och ditt eget?
5. Vilket omdöme vill du ge boken?

Elevhandledning

Agnes Cecilia - en sällsam historia

Maria Gripe

Boken

Nora är föräldralös och växer upp hos sina släktingar. När familjen flyttar till en gammal lägenhet börjar mystiska saker hända. Klockan går baklänges, en vas faller i golvet och avslöjar en hemlighet, en gammal docka tycks få liv...

Varför sker allt detta? Nora letar efter orsakerna och inser att förklaringen kanske finns närmare henne än hon kunnat gissa.

Författaren

Maria Gripe föddes år 1923. Redan som barn berättade hon sagor men först när hon fick sina egna barn började hon skriva ner sina berättelser. Hennes första bok publicerades år 1954 och sedan dess har det hunnit bli 38 böcker. Maria Gripe har fått flera priser och räknas idag till en av Sveriges största barnboksförfattare.

Textfrågor ?

Det finns frågor till bokens alla kapitel. Innan du börjar läsa ett kapitel är det bra att läsa igenom frågorna så att du vet vad de handlar om. Som du kommer att märka är det olika typer av frågor. Några är rena faktafrågor, där svaren hittas i texten. Andra är frågor där du själv behöver dra slutsatser och läsa mellan raderna. Det finns också frågor där du får fundera över vad du själv tycker.

Kapitel 1 (sida 5-8)

1. Vad får du veta om huvudpersonen Nora?
2. Vad är det för mystiskt som Nora hör? Hur påverkar ljuden henne?

Kapitel 2 (sida 9-11)

1. Beskriv Noras fosterfamilj.
2. Nora känner sig ibland utanför och också lite avundsjuk. Vad är det som får henne att känna utanförskap och avundsjuka?
3. Var är Noras biologiska föräldrar?

Kapitel 3 (sida 12-18)

1. Nora får först inte reda på att hennes föräldrar dött. Vad kan det bero på, tror du?
2. Nora säger att hennes sorg är som "ett svart hål i själen" (sida 16). Vad menar hon med det?
3. När Nora väl får reda på att hennes föräldrar dött vill alla prata med henne om det.
 - a. Hur reagerar Nora då?
 - b. Hur tror du att du skulle ha reagerat om du varit Nora?

Kapitel 4 (sida 19-21)

1. Vem är Ludde?
2. Nora trivs i lägenheten men det gör inte Ludde. Vad kan det bero på?

Kapitel 5 (sida 22–25)

1. Vad innebär det att vara en "söndagsbarn" enligt Noras morfar?
2. I kapitlet säger Nora att hon blivit räddad två gånger. Tror du att hennes "teori" om flickan som ringer stämmer eller har hon bara haft tur?
3. Tror du på det övernaturliga?

Kapitel 6 (sida 26–32)

1. När Nora ska skriva ett brev till sin mormor börjar hon minnas en händelse från när hon var liten.
 - a. Vad är det för minne?
 - b. Nora minns att hon blev rädd för sin mormor. Varför blev hon det?
2. En bok faller flera gånger ner från sin plats. Nora läser sidan som är uppslagen. Det står: " Hör på vad jag har att säga dig! Du har varit en trogen tjänare, och nu vill jag ge dig ett uppdrag: Res någonstans för att söka någonting!" (sida 32). Vad tror du att Nora kommer att göra?

Kapitel 7 (sida 33–35)

1. Dag berättar att en gammal kvinna hade ringt Nora. Vem är det som ringt, tror du?
2. Nora har varit med om flera underliga saker.
 - a. Ge några exempel.
 - b. Hur hade du reagerat om du varit Nora och varit med om alla dessa underliga saker?

Kapitel 8 (sida 36–42)

1. Nora och Dag åker till Stockholm. Hur kommer det sig?
2. Dag får ett paket av mannen i dockfabriken. Mannen säger att namnet Agnes Cecilia kan vara ett lösenord. Tror du att han har rätt?

Kapitel 9 (sida 43–49)

1. På sidan 45 står ordet "mamelucker". Vad betyder det?
2. På sidan 49 står det "mässing". Vad betyder det?
3. Nora lyckas få reda på en hel del om dockan och flickan när hon öppnar paketet. Skriv ner det Nora lyckas få reda på.

Kapitel 10 (sida 50–56)

1. Nora har aldrig tyckt om att leka med dockor men hon tycker mycket om dockan Cecilia. Vad beror det på?
2. När den blå vasen går sönder hittar Nora en massa lappar med bokstäver.
 - a. Vad tror du att det står på dem?
 - b. Vem tror du det är som skrivit texten?

Kapitel 11 (sida 57–63)

1. På sidan 57 nämns en räknemaskin. Vad är det för något?
2. På sidan 61 nämns uttrycket "förbarma sig".
 - a. Vad betyder det?
 - b. Vad är det som gör att Nora inte tycker om uttrycket förbarma sig?
3. När Nora läser pappersremssorna förstår hon att de är skrivna av någon som känner sig ensam och utanför. Hon tänker att de lika gärna kunde ha varit skrivna av henne själv. Vad menar hon med det?

Kapitel 12 (sida 64–71)

1. Beskriv med egna ord det hus som Dag och Nora kommer till då de letar efter Ludde.
2. Dag och Nora skriver sina namn på tunnelns vägg. De skriver också datumet. Av detta förstår man att handlingen utspelar sig på 1980-talet. Hur skiljer sig Dags och Noras liv från det liv som du lever idag? Finns det några likheter?

Kapitel 13 (sida 72–75)

1. När Nora berättar om stegen för Dag verkar han inte förvånad. Hur skulle du ha reagerat om du hört en kompis eller syskon berätta att de hört "steg" som alltid stannar vid deras dörr?

Kapitel 14 (sida 76–90)

1. Nora åker till ett ålderdomshem för att träffa en gammal dam som tidigare bott i Noras hus. Damen, som heter Hulda, kan berätta mycket om Cecilia för Nora. Vad får Nora reda på?

2. Varför är det just Nora som har fått dockan?
3. Nora får reda på att Agnes inte var gift när hon fick Cecilia.
 - a. Måste man vara gift för att få barn?
 - b. Hur såg man på kvinnor som var ogifta och fick barn förr i tiden?

Kapitel 15 (sida 91–93)

1. Ludde rymmer allt oftare. Vart tror du han tar vägen och vem är flickan som lämnar honom hos polisen?

Kapitel 16 (sida 94–102)

1. Nora och Cecilia lever i olika tider. De kan se in i varandras rum men aldrig gå in till varandra. På sidan 102 står det: "De stod där var och en i sin egen tid. Det var mycket naturligt egentligen.". Är det naturligt?

Kapitel 17 (sida 103–106)

1. Dag har skaffat flickvän. Hur reagerar Nora?

Kapitel 18 (sida 107–111)

1. Ludde drar med Nora till huset i skogen. Jämför de två beskrivningarna av huset som finns i boken. Hur ser det ut i verkligheten och hur ser det ut när Nora hamnar i en sorts "dröm"?

Kapitel 19 (sida 112–120)

1. Cecilia var duktig på att dansa och började med balett. Efter ett tag slutade hon äta och såg sjuk ut. Vad hade hänt med henne?
2. Vem är Hero och vem är Martin?

Kapitel 20 (sida 121–127)

1. Nora hittar ett gammalt brev skrivet av Cecilia. Vem är det Cecilia skriver till och vad berättar hon i brevet?

Kapitel 21 (sida 128–138)

1. Nora åker hem till sin mormor och morfar för att få reda på mer om Agnes. Det som mormor säger stämmer inte överens med Noras tankar. På vilket sätt skiljer sig deras tankar åt?
2. Morfar försöker förklara för Nora varför mormor är som hon är. Vilken förklaring ger han?
3. Vem är Carita?

Kapitel 22 (sida 139–142)

1. När Nora ska hoppa av tåget ser hon Dag. Hon tror att han väntar på henne. Hur reagerar hon när hon inser att han inte är där för hennes skull?
2. Vad betyder "problem i paradiset" (sida 142)?

Kapitel 23 (sida 143–150)

1. Dag berättar om flickan han träffat, Tetti. Vad får man veta om henne?
2. När Dag berättat om Tetti för Nora bestämmer sig Nora för att berätta allt hon vet om Cecilia för honom. Cecilias och Tettis liv korsar varandra på olika sätt. Kan du ge exempel på det?

Kapitel 24 (sida 151–155)

1. Nora möter Tetti. Hon tänker att det är "som att vaggas bakåt i tiden och lyftas av mjuka armar" (sida 154). Vad menar hon med det?

Kapitel 25 (sida 156–163)

1. Tetti får uppleva samma "övernaturliga" saker som Nora har fått göra. Tetti hör stegen, pianomusiken och klockan som går baklänges. Hur reagerar hon på detta?

Kapitel 26 (sida 164–165)

1. I sista kapitlet är dockan försvunnen. Varför försvinner den?
2. Hur tolkar du slutet?
3. Är det ett positivt eller ett negativt slut?

Skapa ett eget bokomslag 🎨

Du har nu läst boken *Agnes Cecilia – en sällsam historia*. Din uppgift blir att skapa ett eget bokomslag till boken. Förutom en bild, författarens namn och bokens titel ska du ha med en baksidestext.

Du får skriva och rita för hand eller om du hellre vill, göra ett bokomslag digitalt. Använd exempelvis www.canva.com eller www.pixlr.com om du ska skapa ett digitalt omslag.